

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου “Λήψη μέτρων για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τα γεγονότα της 12ης Φεβρουαρίου 2012 στο Κέντρο των Αθηνών”»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νσχ, όπως διαμορφώθηκε από τη Διάρκη Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από ένα άρθρο. Με τις διατάξεις του άρθρου μόνου του Νσχ κυρώνεται, αναδρομικώς από 15.3.2012, η από 15.3.2012 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Λήψη μέτρων για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τα γεγονότα της 12ης Φεβρουαρίου 2012 στο Κέντρο των Αθηνών» (ΦΕΚ Α' 59). Επισημαίνεται, τέλος, ότι το προτεινόμενο Νσχ δεν περιλαμβάνει ακροτελεύτιο άρθρο περί του χρονικού σημείου έναρξης ισχύος του ως νόμου.

II. Γενικώς περί των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου

Το Σύνταγμα, αναγνωρίζοντας το δικαίωμα της ανάγκης, ορίζει στο άρθρο 44 παρ. 1 ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου σε περιπτώσεις εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης. Οι Πράξεις αυτές θεσπίζουν κανόνες δικαίου τυπικής ισχύος ίσης με του νόμου και, συνεπώς, με αυτές δύνανται να τροποποιούνται ή να καταργούνται υφιστάμενες νομοθετικές διατάξεις (βλ. ΣτΕ [Ολ] 1250/2003, ΣτΕ [Ολ] 3612/2002, ΣτΕ [Ολ] 3636/1989, βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 14η έκδοση, 2011, σελ. 48 επ.).

III. Προϋποθέσεις κύρωσης Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου

Η εκτίμηση των προϋποθέσεων κύρωσης Πράξης Νομοθετικού Περιεχομέ-

νου ανήκει στην αρμοδιότητα της Βουλής. Με την κύρωσή της, η Πράξη ισχύει και εφεξής. Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, διότι συνδέεται με την εκτίμηση της ανάγκης λήψης αυτού του μέτρου, η οποία ανάγεται στη σφαίρα της πολιτικής ευθύνης των πολιτειακών οργάνων που, κατά το Σύνταγμα, ασκούν τη νομοθετική εξουσία (βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003, ΣτΕ [ΟΛ] 3636/1989, ΣτΕ (ΟΛ) 2289/1987). Ο δικαστής είναι αρμόδιος να ελέγξει, αφενός μεν την τήρηση των διαδικαστικών προϋποθέσεων έκδοσης των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου (ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003), την έγκαιρη, δηλαδή, κατά το Σύνταγμα, υποβολή τους προς κύρωση ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής (άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος σε συνδυασμό με το άρθρο 72 παρ. 1 του Συντάγματος), αφετέρου δε το περιεχόμενό τους από την άποψη της συνταγματικότητας. Ο έλεγχος αυτός λαμβάνει χώρα επ' ευκαιρία της προσβολής με αίτηση ακυρώσεως διοικητικών (ατομικών ή κανονιστικών) πράξεων που έχουν εκδοθεί βάσει Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, τ. 2, όπ. π., σελ. 104).

IV. Προθεσμίες

Κατά το Σύνταγμα, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση εντός σαράντα ημερών από την έκδοσή τους ή εντός σαράντα ημερών από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο. Πρέπει δε να κυρωθούν από τη Βουλή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους. Σε αντίθετη περίπτωση, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου αποβάλλουν την ισχύ τους εφεξής και, συνεπώς, ισχύουν για το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευσή τους μέχρι την εκπνοή της προθεσμίας για την κύρωσή τους ή την απόφαση της Βουλής να μην τις κυρώσει. Επομένως, εάν οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου εγκριθούν από την Ολομέλεια εμπροθέσμως, δεν χάνουν την τυπική ισχύ του νόμου. Εάν δεν υποβληθούν στη Βουλή ή δεν εγκριθούν από αυτήν εμπροθέσμως, η ισχύς τους λήγει (βλ. ΣτΕ 3636/1989).

Πάντως, η αναδρομική κατάργηση ή τροποποίησή τους είναι δυνατή μόνο με νομοθετική πράξη ή κατά νομοθετική εξουσιοδότηση (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, τ. 1, όπ. π., σελ. 49).

V. Ειδικώς επί της υπό κύρωση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου

A. Η υπό κύρωση Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (εφεξής ΠΝΠ) περιλαμβάνει άρθρο μόνο, οι ρυθμίσεις του οποίου αφορούν ιδίως τον καθορισμό:

α) Των δικαιούχων (επαγγελματιών και επιχειρήσεων) που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας και τις σχετικές προϋποθέσεις (υποβολή αίτησης, διενέργεια αυτοψίας κ.λπ., άρθρο 1 της ΠΝΠ).

β) Του ύψους της καταβαλλόμενης αποζημίωσης επί ζημιών σε ακίνητα (άρθρο 2 της ΠΝΠ).

γ) Των πόρων και λογαριασμών από τους οποίους θα καταβληθούν, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, οι αποζημιώσεις (άρθρο 3 της ΠΝΠ).

δ) Ειδικής διαδικασίας έγκρισης εργασιών αποκατάστασης των ακινήτων που υπέστησαν ζημία κατά τα επεισόδια της 12ης Φεβρουαρίου 2012, ανεξαρτήτως της χρηματικής αποτίμησης της ζημίας (άρθρο 4 της ΠΝΠ).

ε) Της διαδικασίας ρύθμισης ασφαλιστικών εισφορών, καθώς και του τρόπου καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών των δικαιούχων προς ασφαλιστικούς φορείς ή της παροχής διευκολύνσεων για την εξυπηρέτηση ήδη ρυθμισμένων οφειλών των δικαιούχων προς τους ασφαλιστικούς φορείς, μετά από απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (άρθρο 5 της ΠΝΠ). Επισημαίνεται ότι, από παραδρομή, αναφέρεται στο άρθρο 5 της ΠΝΠ η φράση «του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης», αντί του ορθού «του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας».

στ) Ταχείας διαδικασίας αποκατάστασης ζημιών που προκλήθηκαν κατά τα επεισόδια της 12ης Φεβρουαρίου 2012 σε κοινόχρηστους χώρους του Κέντρου των Αθηνών, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων (άρθρο 6 της ΠΝΠ).

ζ) Λοιπών διευκολύνσεων προς τους δικαιούχους (τμηματική καταβολή των πάσης φύσεως οφειλών προς τον Δήμο Αθηναίων, μείωση του ύψους του καταβαλλόμενου μισθώματος για δικαιούχους που είναι μισθωτές του Δήμου κ.λπ., άρθρο 7 της ΠΝΠ). Επισυνάπτονται, μάλιστα, μετά το ως άνω άρθρο της ΠΝΠ, υπό μορφή παραρτήματος, υποδείγματα αίτησης αυτοψίας (Υπόδειγμα Α΄) και έκθεσης διαπίστωσης ζημιών (Υπόδειγμα Β΄), προς διευκόλυνση των δικαιούχων.

η) Της έναρξης ισχύος της ΠΝΠ, η οποία, όπως ορίζεται, θα κυρωθεί νομοθετικώς, συμφώνως προς το άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος, από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 8 ΠΝΠ).

Β. Κατά το προοίμιο της υπό κύρωση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, «έκτακτη περίπτωση εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης» (άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος) συνιστά, εν προκειμένω, η «αποκατάσταση των σοβαρών ζημιών που προκλήθηκαν σε επιχειρήσεις και καταστήματα του Κέντρου των Αθηνών από τα εκτεταμένα επεισόδια της 12ης Φεβρουαρίου 2012 συνεπεία των οποίων διασαλεύτηκε η δημόσια τάξη και έχει παραλύσει η εμπορική ζωή του Κέντρου των Αθηνών».

Γ. Όσον αφορά το έγκαιρο της υποβολής της στη Βουλή, η υπό κύρωση Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. Α΄ 59 της 15.3.2012 και υποβλήθηκε στη Βουλή προς κύρωση την 9.7.2012.

Επισημαίνεται συναφώς ότι με το π.δ. 40/2012 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 90/11.4.2012)

διαλύθηκε η Βουλή και έληξε η ΙΓ΄ περίοδός της, πριν από τη συμπλήρωση της, τεσσαρακονθήμερης από την έκδοση της υπό κύρωση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, προθεσμίας υποβολής στη Βουλή της υπό κύρωση Πράξης, προκηρύχθηκαν δε βουλευτικές εκλογές στις 6.5.2012 και ορίστηκε, ως ημερομηνία σύγκλησης της νέας Βουλής σε σύνοδο, η 17.5.2012. Εν συνεχεία, με το π.δ. 72/2012 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 125/19.5.2012) αποφασίσθηκε η διάλυση της Βουλής της ΙΔ΄ περιόδου, η προκήρυξη εκλογής βουλευτών τη 17.6.2012 και η σύγκληση της νέας Βουλής την 28.6.2012. Επομένως, η τασσόμενη από το Σύνταγμα προθεσμία διακόπηκε με τη λήξη των δύο βουλευτικών περιόδων και νέα τεσσαρακονθήμερη προθεσμία άρχισε στις 29.6.2012 (βλ., σχετικώς, και Π. Παραρά, Σύνταγμα 1975-Corpus, Ι, 1985, σελ. 530).

Υπό το φως των ανωτέρω, η προς κύρωση Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου εγκαίρως υποβλήθηκε στη Βουλή στις 9.7.2012, ήτοι πριν από τη συμπλήρωση της τεσσαρακονθήμερης προθεσμίας από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο (28.6.2012), και πρέπει να κυρωθεί από την Ολομέλεια εντός τριών μηνών από την υποβολή της.

Αθήνα, 19.9.2012

Η εισηγήτρια
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών